

דוגמאות לתשובות וניסוח היגדים אפשריים

בשאלון ההפניה של ילד הלומד בגן רגיל / מיוחד לוועדה רב מקצועית/אפיון וזכאות

מיועד למחנכות מנהלות גני הילדים בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד

גננות יקרות,

מובאים בזה דוגמאות לתשובות אפשריות וניסוח היגדים אפשריים היכולים להיות כיד עזר בעת מילוי שאלוני

ההפניה של הילדים המופנים לוועדה רב מקצועית/אפיון וזכאות

בגני הילדים הרגילים והמיוחדים. יש להדגיש ההיגדים מובאים כדוגמא שיכולה להשליך אור ולהבהיר את המבוקש בכל סעיף וסעיף בשאלון ההפניה.

חשוב לציין,

- חלק מההיגדים שהובאו לדוגמא מתאימות יותר לילדים עם קשיים עצומים בכל תחומי התפקוד אשר לומדים בגני חינוך מיוחד ולא בחינוך הרגיל.
- ההיגדים הינם בלשון זכר אך מתייחסים לזכר ונקבה כאחד.
- סדר ההיגדים הינו בהתאם לסדר אשר בו מופיעים התכנים בשאלון ההפניה לשילוב/השמה המיועד לגני הילדים.
- מובא בזה דוגמאות לתשובות והיגדים לרוב הגדול של הסעיפים אך לא כולם.

תודה על שיתוף הפעולה

והמשך עבודה פורייה ומוצלחת

תמאם נשאשיבי

מנהלת מתי"א שפרעם

להלן הדוגמאות

תוכן סעיף : הערות על הרקע המשפחתי (בעמוד הראשון) :

- משפחה רגילה ללא יוצא דופן.
- משפחה שבה ההורים פרודים.
- משפחה חד הורית (לפרט) _____
- המשפחה מוכרת ללשכת רווחה על רקע (לפרט) _____
- מצב סוציו אקונומי נמוך (לפרט במידת האפשר) _____
- אחר _____

תוכן סעיף : (סעיף 4) תארי בקצרה את הילד (הופעה פיזית, תחומי קושי וחוזק בתחומי התפקודים השונים,

תחומי עניין, פסיכיות מול אקטיביות, יוזמה ומנהיגות, יצירתיות וכו').

- הילד הינו בעל מבנה גוף גדול / קטן יחסית לבני גילו
- הילד נקי ומסודר / מוזנח
- הילד הינו בעל נכות פיזית המתבטאת ב _____
- הילד עם משקפיים/מכשיר שמיעה
- הילד אוהב מאוד לשחק ב _____
- הילד מתעניין מאוד ב _____
- הילד יוזם / אינו יוזם עיסוק בפעילויות השונות בגן .
- הילד מגלה אקטיביות, מוטיבציה ויוזמה לעסוק בפעילויות השונות בגן.
- הילד מגלה פסיכיות ואדישות כלפי הפעילויות השונות בגן ואינו מגלה יוזמה או רצון לעסוק ולהשתתף.

- הילד מגלה בטחון עצמי גבוה המתבטא ב _____
- הילד הינו בעל דימוי עצמי נמוך המשתקף ב _____
- הילד מפנים חוקים ושומר על כללי התנהגות בגן.
- הילד אינו מפנים חוקים ומתקשה לשמור על כללי התנהגות בגן .
- הילד בעל מנהיגות חיובית היות והוא (לפרט) _____
- הילד הינו בעל מנהיגות שלילית היות והוא (לפרט) _____
- מגלה יכולות גבוהות ב (משחק מסוים, יצירה מסוימת, קבלה חברתית, ציור, יכולת הבעה, קשרים חברתיים
, ידע מסוים וכו') _____
- אחר _____

תוכן סעיף : (סעיף 5) סיבת ההפניה (תארי את הקשיים העיקריים של הילד בתחומי התפקוד השונים):

- הילד מתקשה ביצירת קשרים חברתיים והוא בודד ומשחק לבד רוב הזמן.
- הילד מתקשה להתרכז ולהיות קשוב לתכנים, מתקשה להתרכז בפעילות קבוצתית ו/או פרטנית מתנועע הרבה וקשה לו להתמיד בפעילות, מרבה להסתובב ללא התעסקות בשום פעילות .
- הילד מגלה קשיי קשב וריכוז בפעילויות השונות בגן אם זו פעילות פרטנית או קבוצתית, מובנית או חופשית
- הילד מגלה קשיי קשב וריכוז ומוסח בקלות על ידי גורמים סביבתיים .
- הילד מגלה קשיים בהתפתחות שפה המתבטאים ב : אוצר מילים דל של שמות פעלים ושמות תואר.
קושי להתבטא במשפט פשוט ו/או מחובר . מתבטא במשפט חד או דו מילי , הבעה ילדותי וקושי בהטיות של שמות ופעלים, זכר נקבה והטיות של זמן .
- הילד מגלה קשיים ברכישת המוכנות לחשבון : מיון לפי קריטריון מנחה צבע צורה וגודל, סידור גדלים ברצף, מושגי גודל , מושגי יסוד , ספירה מכאנית, התאמה חד חד ערכית ויכולת מניה , זיהוי כמויות בתבניות שונות , הכרת ספרות .
- הילד מתקשה בתחום המוטורי במרכיביו השונים : מוטוריקה גס , מוטוריקה עדינה והתמצאות במרחב .
- הילד עדיין אינו משתמש ביד דומיננטית קבועה באופן עקבי .
- נצפו קשיים ויזו מוטוריים במיומנויות גזירה, הדבקה, השחלות , הרכבות ובניה.

- נצפו קשיים במיומנויות גרפו מוטוריות: צביעה, העתקת צורות העתקת אותיות ומספרים.
- אחיזת עיפרון מסורבלת ומשפיעה על איכות התוצרים הגרפו מוטוריים.

תוכן סעיף : (סעיף 6) באילו פעילויות גן הילד משתתף ברצון ?

- הילד מעדיף לשחק ב _____
- הילד נהנה לעסוק ב _____
- הילד יוזם להשתתף ב _____
- הילד רוב הזמן נמצא בפינת _____
- הילד מעדיף להתעסק כל הזמן במשחק חופשי _____
- הילד נצמד לילד אחד שהינו תלתי בו ונשלט על ידיו והוא נצמד אליו בכל הפעילויות.
- הילד מתקשה להתמיד בפעילות מסוימת או משחק לאורך זמן מקובל.
- הילד מתקשה להתמיד בפעילות מסוימת או משחק מסיים והוא מסתובב כל הזמן ללא מטרה תכליתית.
- הילד נענה לעסוק בכל הפעילויות בגן אך הוא מתקשה לפעול בהתאם לנדרש בפעילות.
- לילד קשה להבין ולהפנים את המתרחש סביבו והוא זקוק ליווי ותיווך של מבוגר בעת הפעילויות השונות בגן והוא משתף פעולה ונהנה יותר בעת עיסוק / משחק ב _____

תוכן סעיף : (סעיף 7) באילו פעילויות גן הילד מתקשה במיוחד ומאיזו הוא נמנע ?

- הילד מתקשה בפעילויות היצירה והוא נמנע מלהתעסק בפעילויות מהסוג הזה.
- הילד מתקשה בכל פעילות לימודית והוא מנסה להימנע מהם.
- הילד מתקשה בפעילויות גרפו מוטוריות עם איכות יצירה ירודה, הוא מודע לקושי שלו ונמנע לעסוק בפעילויות מהסוג הזה.
- הילד לא מגלה עניין / נמנע ממשחקים דידקטיים הדורשים הפעלת כוח מחשבה ויכולת תכנון.
- הוא נמנע מלהשתתף בפעילויות המוטוריקה הגסה ושימוש במתקני החצר.
- הוא מתקשה ליצור קשר חברתי ולכן משחק רוב הזמן לבד ולא נוטל חלק במשחק החברתי.
- לילד קשה להבין ולהפנים את המתרחש סביבו והוא זקוק ליווי ותיווך של מבוגר כדי לגשת לפעילות כלשהיא.

- אחר _____

תוכן סעיף : (סעיף 8) תגובות הילד למצבי תסכול ?

- הילד מגלה בטחון עצמי, מתמודד יפה עם יכולת לפתרון בעיה וקבלת המצב .
- לילד אין את היכולת להבין את הסיטואציה לכן הוא נשאר אדיש .
- הילד מגלה אדישות ולא מתייחס לעניין .
- הילד מתפרץ בבכי צעקני .
- הילד בוכה בשקט ומתכנס בעצמו .
- הילד מתפרץ בהתנהגות תוקפנית מילולית ופיזית .
- הילד מגלה ליצנות, זלזול וצחוק

- אחר _____

תוכן סעיף : (סעיף 9) יכולת הלמידה (ספונטנית, עם תיווך, זקוק להדגמות וחזרות)

- הילד הינו בעל יכולת למידה ספונטנית מהירה וללא קושי .
- הילד זקוק לתיווך קל על מנת להבין ולהפנים חומר לימודי.
- הילד זקוק להדגמות שונות וחזרות מרובות על מנת שהוא יבין, יזכור ויפנים חומר לימודי .
- הילד מתקשה מאוד לזכור חומר לימודי גם עם הדגמות שונות וחזרות מרובות .
- הילד מתקשה להבין ולזכור חומר לימודי והתקדמותו בתחום הלימודי הינה איטית מאוד/מזערית
- הילד מגלה מוטיבציה גבוהה ללמידה ולעיסוק בפעילות לימודית למרות הקושי שלו .
- הילד מגלה יכולת התמדה גבוהה במשימות לימודיות למרות הקושי שלו.
- הילד מתייאש מהר אינו יכול להתמיד בפעילות לימודית או להשקיע מאמץ להשגת מטרה לימודית .
- הילד מתאמץ להצליח במשימות לימודיות ולהשיג את המטרה הלימודית .
- הילד בעל מוטיבציה ומתארגן מהר לקראת משימה לימודית .
- הילד אינו מגלה עניין במשימות ופעילויות לימודיות והינו משתתף לקראת משימה לימודית .
- הילד איטי מאוד ומשתתף בזמן ביצוע משימה לימודית דבר שגורם לאי השלמת המשימה .
- עובד במשימה לימודית קצרה ומאבד עניין מהר.

תוכן סעיף : (סעיף 10) קשרים חברתיים (סגנון יצירת קשר, מספר חברים) :

- יוזם ליצירת קשר פונה לילדים אחרים ומדבר איתם.
- הילד בעל יכול מנהיגות הוא שולט בקבוצה ומוביל אותה.
- הילד מתקשה ביצירת קשר עם כלל הילדים בגן הוא תלומד בילד אחד או שניים שהם המקורבים אליו.
- הילד מגלה אחריות כלפי ילדים אחרים בגן ומנסה לעזור להם ולחוס עליהם.
- הילד ילדוטי בהתנהגותו עדיין אין את היכולת להשתתף עם אחרים והוא צריך תמיכה.
- הילד מגלה תוקפנות מילולית ו/או פיזית כפי הילדים ומנסה להשיג את מבוקשו כוח ולא בפניה מנומסת מקובלת.
- הילד מקובל ואהוד על ידי הגן, הילדים באים לקראתו ויוזמים יצירת קשר אתו.
- הילד אינו מקובל על ידי הגן בגלל התנהגות אלימה כלפי הילדים לכן הילדים מתרחקים ממנו ואינם מסכימים לשפוט במשחק איתם.
- הילד דחוי ואינו מקובל על שאר הילדים בגלל בעיות היגיינה שלו (לפרט)
- הילד הינו ילד רגיל.
- הילד מתחבר לילדים חלשים, שקטים ופסיביים.
- הילד מתחבר לילדים חזקים, מנהיגים ובעייתיים.

תוכן סעיף : (סעיף 11) נוקשות חשיבתית, חברתית והתנהגותית :

- הילד מתיישב תמיד באותו מקום במליאה ואינו מסכים לשנותו.
- הילד נצמד לילד אחד, משחק איתו כל הזמן ומסרב להתחבר לילדים אחרים.
- הילד נצמד לרכושו האישי ומסרב להניחו בצד.
- הילד מתיישב תמיד באותו מקום ליד השולחן כדי לאכול.
- הילד אינו מגלה גמישות ונכונות לשבת במקום אחר אם מישו יושב במקומו, הוא יכול להגיב בהתפרצות או בכי.
- הילד מתקשה להתרגל לסיטואציות חדשות לא מוכרות בגן כמו כניסת זרים לגן.
- הילד מגלה פחד ונצמד לגננת במקרה ונכנס גורם זר לגן.
- הילד מגלה פחד וניצמד לגננת במקרה של יציאה לפעילות מחוץ למתחם הגן.
- במעברים בין פעילויות בגן הילד נשאר תקוע במשחק בו הוא עוסק ולא מסוגל להתנתק.

תוכן סעיף : (סעיף 12): עצמאות בחיי היום יום : שירותים(שליטה על צרכים, גמילה),התלבשות ואכילה.

ניקיון:

- הילד אינו שולט בצרכיו ועדיין עם חיתולים.
- נקי מחיתולים אך אינו עצמאי בהליכה לשירותים צריך להזכיר לו ללוות אותו לשירותים, לעזור בהורדת והרמת בגדים ישיבה על האסלה וניקוי לאחר עשיית צרכים. צריך עזרה ברחיצה וניגוב ידיים.
- נקי לגמרי, עצמאי בהליכה לשירותים : הורדה והרמת מכנסיים, ישיבה על האסלה, ניקוי עצמו רחיצה וניגוב ידיים.
- זקוק לעזרה ברחיצת ידיים ופנים, אינו מצליח לפתוח ולסגור ברז לבד.
- רוחץ ומנגב ידיים ופנים באופן עצמאי.
- אינו מודע לצורך בקינוח אף ורחיצת ידיים צריך עזרה כל הזמן בקינוח אף ורחיצת ידיים ופנים.
- הילד עצמאי בניקיון ובהתלבשות.

התלבשות:

- צריך עזרה טוטלית בהתלבשות ונעילת נעליים.
- מצליח ללבוש מעיל עם מעט עזרה ולכפתר כפתורים גדולים.
- נועל נעליים לא בכיוון הנכון.
- עוזר בהסרת בגדים עליונים מהגוף.
- מכיר סדר לבישת בגדים.
- מתלבש באופן עצמאי כשיודע פנים ואחור עם עזרה קטנה למעט קשירת שרוכים וכפתור כפתורים.
- מסיר עודפי בגדים כשחם לו.
- מתלבש באופן עצמאי עם עזרה מינימאלית לעיתים מצליח לקשור קשר רגיל ולולאות בנעל.

אכילה

- אוכל בכף אך אינו מסוגל לאכול לבד, זקוק למי שיאכיל אותו מתקשה להשתמש בכף.
- משתמש בכף בצורה מסורבלת ואוכל מהצלחת עם הרבה לכלוך מסביבו.
- מצליח להשתמש בכף ולאכול מהצלחת ללא יכולת שמירה על ניקיון הבגדים והשולחן.
- אוכל מהצלחת לבד תוך שימוש בכף/מזלג במיומנות ותוך שמירה על ניקיון.
- אינו מצליח להוציא את האוכל שלו מהתיק ולסדרו בצלחת על השולחן.
- אינו מצליח להחזיק ביד פרוסה מרוחה ולאכול באופן עצמאי.
- מחזיק ביד ואוכל באופן עצמאי פרוסה מרוחה בלי לשמור על ניקיון הפנים, הידיים והסביבה.
- מחזיק ביד ואוכל באופן עצמאי פרוסה מרוחה בלי להתלכלך ותוך שירה על ניקיון הבגדים והסביבה.

תוכן סעיף : (סעיף 13): תארי בקצרה אפיונים ייחודיים שטרם התייחסת אליהם בסעיפים הקודמים :

- הילד מוגדר עם חריגות מסוג _____
- הילד נולד פג .
- הילד חביב מאוד , יפה תואר .
- הילד עליז עם יכולת הומוריסטית .
- הילד מודע לקשייו והדבר פוגע בביטחון העצמי שלו
- הילד נרתע כשמבוגר מתקרב אליו
- הילד עבר אשפוזים רבים עקב _____
- הילד הרבה היעדרויות מהגן מהסיבה של _____ והדבר פוגע בהישגיו הלימודיים וקשריו החברתיים.
- הילד עם הרבה היעדרויות מהגן ללא סיבה ידועה או מוצדקת
- הילד עם פנים חיזורות .
- הילד נראה היפוטוני במהלך הפעילויות השונות בגן
- הילד מדבר הרבה ושואל הרבה שאלות .
- הילד נוגע בכל דבר הנמצא בהישג ידו אפילו חפצים אישיים של האחר .
- הילד אינו מודע למצבי סיכון ומסכן את עצמו בכך שהוא _____
- הילד ממעיט לדבר ועונה רק כששואלים אותו .
- הילד מגלה פחד מ _____

המשך

תוכן סעיף : (סעיף 14): בדיקות ואבחונים (על פי דיווח ההורים)

1. בדיקת שמיעה , פרטי ממצאים :

שמיעה תקינה , ירידה קלה בשמיעה , ירידה כבדה בשמיעה , סובל מדלקות חוזרות באוזניים ,
סובל מבעיית נוזלים חוזרת באוזניים , יש לו כפתורים באוזניים , הילד מרכיב מכשיר שמיעה ,
הילד עם שתל.

מה נעשה בתחום :

מעקב שמיעתי כל 3 חודשים , מעקב רופא א.א.ג. , הומלץ על הכנסת כפתורים לאוזניים ,
הומלץ על הרכבת מכשיר שמיעה , הומלץ על מורה תומכת צמודה , אחר _____.

2. בדיקת ראייה , פרטי ממצאים :

ראייה תקינה , קצר ראייה , רחק ראייה , מרכיב משקפיים , יש לו פזילה בעין אחת ,
יש לו פזילה בשתי העיניים , יש לו עיוורון באחת העיניים , מתקשה במיקוד ראייה ,

מה נעשה בתחום :

צריך ניתוח לתיקון ראייה , צריך להרכיב משקפיים , צריך לעבור ניתוח לתיקון פזילה ,
צריך טיפול בלתי כירורגי בפזילה , צריך להשתמש במסך מגדל לחומר הלימודי , צריך ליווי של מורה תומכת ,
אחר _____.

3. אבחונים אחרים : האם אובחן הילד בעבר על ידי אחד השירותים הבאים : מכון להתפתחות הילד / שרות פסיכולוגי

–חינוכי / המתי"א / אחר ?

– הילד במעקב בהתפתחות הילד מאז _____

- הילד הופנה בעבר על ידי _____ להתפתחות הילד אך ללא מענה מצד ההורים .
- הילד מוזמן לבדיקה מקיפה בהתפתחות הילד ב _____
- הילד מקבל טיפולים פרא רפואיים מסוג _____ בהתפתחות הילד .
- הילד עבר אבחון וטיפול של פסיכולוג מטעם הקהילה .
- אחר : _____

אם כן, מה היו ההמלצות ?

- הומלץ על ידי _____ לקבל תמיכה מתוכנית השילוב המופעלת בגן.
- הומלץ על ידי _____ לקבל טיפול מסוג: ריפוי בעיסוק/ ריפוי בדיבור/ פיזיותרפיה/ הידרותרפיה/ רכיבה טיפולית / טיפול באומנות / טיפול רגשי / אחר .
- הומלץ על ידי _____ לשבצו במסגרת חינוך מיוחד עם סוג לקות _____

תוכן סעיף : (סעיף 15): באילו דרכים נחסית לסייע ליד בתפקודו בגן, במה הוא נעזר ביותר?

- ניסיתי לעזור על ידי עבודה פרטנית מדורגת החל מהשלבים הנמוכים ביותר .
- מתן אפשרות שהילד יתנסה בחוויות הצלחה על מנת להגביר את המוטיבציה והביטחון העצמי .
- עבודה באמצעים מוחשיים .
- התייעצות עם פסיכולוג/ית הגן לצורך קבלת הדרכה ובניית תוכנית התערבות.
- מתן עידוד וחזוק מתמידים .
- הדרכת הורים על דרכי עבודה עם הילד.
- גיוס ילדים בגן לשלבו במשחקים .
- ליווי בעת משחק חברתי עם ילדים אחרים ותמיכה בו על מנת שיתרגל לחברת ילדים ומשחק איתם .
- הפניה לבדיקה וקבלת טיפולים ממקצועות הבריאות דרך הקהילה .
- הפנייתו לקבלת תמיכה מתוכנית השילוב המופעלת בגנים .
- ישיבה של הצוות הבין מקצועי עם ההורים על מנת לתמוך ולגייסם כשותפים בעשייה החינוכית עם הילד.

תוכן סעיף : התחום החברתי – הרגשי- ההתנהגותי

הערות (תיאור התנהגות, מצבים המשפיעים על תפקוד הילד בתחום זה, שיפור או החמרה)

- מצב הרוח של הילד, כלומר מצב הרוח שהוא מגיע איתו מהבית.
- אם לא התאפשר לו לשחק במה שהוא רוצה.
- לא אהב את האוכל שלו באותו יום.
- התבטאויות זעם ואלימות גורמות לילדים לסרב לשלבו איתם.
- קשיי הבעה ושיבושי היגוי אשר מגבילים את הילד ביצירת קשר מילולי עם הילדים.
- התנהגות תוקפנית מצד הילד כלפי הילדים אחרים בגן גורמת לילדים להתרחק ממנו.
- מתקשה ביצירת קשר מילולי עקב אי יכולת הבעה ודיבור בכלל.
- מתקשה ביצירת קשר על רקע מוגבלות וחריגות מסוג _____

הערות:

- הילד מתקשה בהבעה מילולית בכלל עקב אוצר מילים דל מאוד של שמות תואר ורגשות.
- הילד מתקשה בהבעת רגשות עקב חוסר יכולת התבטאות מילולית בכלל.
- הילד מתבטא במשפטים קצרים וקונקרטיים.
- לילד יכולת התבטאות חד מילית של שמות לפעמים פעלים מחיי היומיום.
- חשוב מאוד לברר מצב הרוח המדוּכָד.
- יש מקום לבירור השינויים הקיצוניים במצב הרוח.

התנהגות

הערות:

- מסתדר יפה עם דרישות וחוקי ההתנהגות במסגרת.
- מתקשה להפנים חוקים ולהסתדר עם דרישות וחוקי ההתנהגות בגן.
- מתקשה להבין סיטואציה חברתית התנהגותית.

התחום התחושתי – תנועתי (סנסו – מוטורי)

סעיף ד. הערות (נוסף לאמור לעיל נא להתייחס גם לאיכות הביצוע)

- אחיזת עיפרון מסורבלת אשר משפיעה על איכות הביצוע
- אחיזת עיפרון רופפת ושפיעה על איכות התוצרים
- אינו מפעיל לחץ תואם בעת השימוש עיפרון

- קו רועד .
- ציוריו דלים ועדיין נמצאים בשלב שרבוט.

תנועות יתר

הערות:

- הילד מתקשה במליאה, מתנועע הרבה, מרבה להסתובב ולגעת בכל דבר שבהישג ידו.
- מתקשה להתמיד, להתרכז ולהיות קשוב בפעילויות השונות .
- מתקשה להתרכז, להתמקד ולהתמיד גם בפעילות פרטנית מובנית .
- מוסח בקלות ומרבה להסתובב ולסקור מה קורה סביבו .
- הילד מצליח להתרכז ולהיות קשוב אך ורק בעבודה פרטנית .
- וכו'

לסיכום

צייני מה לדעתך דרוש לתפקוד מרבי של הילד במשך דרכו החינוכית .

- קבלת טיפולים ממקצועות הבריאות מתחום ריפוי בעיסוק/ ריפוי בדיבור/ טיפול רגשי/אחר
- קבלת תמיכה מתוכנית השילוב בגן היות והוא צריך חזרות מרובות .
- הילד מצליח בעבודה פרטנית עם המבוגר.
- תיווך ועידוד מתמיד .
- צריך לטפל בקשיי השמיעה .
- צריך לטפל בקשיי הראיה .
- צריך תמיכה ממורה לליקויי ראייה/שמיעה
- הילד צריך ללמוד בגן לחנ"מ .

סוף

אחר